

Testen op prostaatkanker, doen of niet?

Dit informatieblad is bedoeld voor mannen die erover denken om zich te laten testen op prostaatkanker. Sommige mannen zijn ongerust vanwege plasklachten. Plasklachten zijn echter meestal geen teken van prostaatkanker. Wel kan de kans op prostaatkanker iets verhoogd zijn als uw vader of broer prostaatkanker heeft (gehad). Bij onderzoek naar prostaatkanker wordt in het bloed de PSA-waarde (prostaat specifiek antigeen) gemeten. Aan het testen van het PSA zijn een aantal voor- en nadelen verbonden. Het is daarom goed om de voor- en nadelen te bekijken voordat u een besluit neemt over het al dan niet laten testen van uw PSA.

Verhoogd PSA kan veroorzaakt worden door prostaatkanker, maar ook door bijvoorbeeld prostaatvergroting of prostaatontsteking. Als een verhoogd PSA wordt gevonden, is dus vervolgonderzoek bij de uroloog nodig voor meer duidelijkheid. Er worden dan meestal bipten genomen: met een naald worden stukjes prostaat weggehaald en onderzocht. Ook dit geeft nog geen volledige zekerheid, de naald kan naast de kanker geprikt zijn. Pas wanneer in de bipten kankercellen worden aangetroffen, is prostaatkanker met zekerheid vastgesteld. In de meeste gevallen is deze ziekte niet direct levensbedreigend.

Prostaatkanker groeit meestal zo langzaam dat de meeste mannen er gedurende hun leven niets van zullen merken en er ook niet aan zullen overlijden. Veel mannen met prostaatkanker worden dan ook onnodig behandeld, terwijl behandeling vaak wel blijvende bijwerkingen geeft. Door het aantonen van prostaatkanker bent u een patiënt met kanker, terwijl dit nauwelijks invloed heeft op uw levensduur en wel uw kwaliteit van leven kan beïnvloeden. Om die redenen is het nuttig om stil te staan bij de keuze om het PSA wel of niet te laten testen.

Goed om te weten

- Plasklachten komen bijna nooit door prostaatkanker.
- Een verhoogd PSA kan een teken zijn van prostaatkanker, maar ook van prostaatvergroting of ontsteking
- De meeste mannen met verhoogd PSA hebben geen prostaatkanker.
- Prostaatkanker groeit meestal zo langzaam dat de meeste mannen er gedurende hun leven niets van zullen merken en er ook niet aan zullen overlijden.
- Als prostaatkanker wordt ontdekt hoeft dat vaak niet behandeld te worden.
- Behandeling van prostaatkanker kan klachten geven zoals incontinentie (urineverlies), erectieproblemen, klaarkomen zonder zaadlozing, of darmproblemen.
- Als u prostaatkanker heeft, dan is er een kleine kans dat u hieraan overlijdt. Het testen van PSA verkleint die kans op overlijden met 1 op de 1000 (van 5 naar 4 op de 1000).

Vergelijking

Mannen tussen 50 en 70 jaar oud, die 13 jaar lang gevolgd zijn

A. 1000 mannen die hun PSA WEL regelmatig laten testen

van 1000 mannen:

898 geen
prostaatkanker

102 Prostaatkanker

4 daarvan overleden
aan prostaatkanker

B. 1000 mannen die hun PSA NIET laten testen

Van 1000 mannen:

932 PSA onbekend

68 prostaatkanker

5 daarvan overleden
aan prostaatkanker

Slotwoord

Op het moment dat prostaatkanker naar aanleiding van een PSA-test wordt vastgesteld, is het onmogelijk te bepalen welke patiënten in de toekomst klachten gaat krijgen en dus gebaat is bij een directe behandeling. Veel patiënten worden dan ook uit voorzorg behandeld om problemen bij enkelen te voorkomen. Voor mannen zonder verhoogd risico zijn de voordelen van de PSA test beperkt, terwijl de nadelen (onrust en bijwerkingen van een mogelijk onnodige behandeling) aanzienlijk kunnen zijn. Daarom is het advies van de Nederlandse huisartsen om niet het PSA te laten testen als daar geen aanleiding voor is. De huisartsen en urologen vinden wel dat u zelf moet kunnen beslissen of u uw PSA laat bepalen. Belangrijk is dat u zelf de nadelen en voordelen afweegt. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van dit informatieblad, bespreek deze dan met uw huisarts.